

Tema for denne prekenen vil være takk. Den bibelteksten vi snart skal høre handler om en som var takknemlig og om ni som ikke takket Gud. Når vi nå skal høre prekenteeksten lest, da tenk over følgende: Når takket du Gud sist?

Vitnesbyrdet har fått lite plass i våre høymesser. Det kan vi gjør noe med. Nå tenker jeg vi kan gjøre følgende. Vi bruker et par minutter etter at prekenteeksten er lest til å tenke over hva du har å takke Gud for. Så skulle det vært veldig fint om noen av dere kunne dele det som dere tenker på med oss andre i form av et lite vitnesbyrd om at Gud er god. Bare kort nevne én ting du har takket for. Liten eller stor sak betyr ikke noe, men at du gir Gud ære betyr mye, og det er med på å oppbygge oss andre.

Prekenteekst: Luk 17,11-19

På veien mot Jerusalem drog Jesus gjennom grenselandet mellom Samaria og Galilea. Da han skulle gå inn i en landsby, kom ti spedalske imot ham. De ble stående langt unna og ropte: "Jesus, mester, miskunn deg over oss!" Da han fikk se dem, sa han: "Gå og vis dere for prestene!" Og mens de var på vei dit, ble de rene. Men én av dem kom tilbake da han merket at han var blitt frisk. Han priste Gud høylutt, kastet seg ned for Jesu føtter og takket ham. Denne mannen var en samaritan. Jesus sa: "Ble ikke alle ti rene? Hvor er da de ni? Var det ingen andre enn denne fremmede som vendte tilbake for å gi Gud æren?" Og han sa til ham: "Reis deg og gå hjem! Din tro har frelst deg."

Slik lyder Herrens ord.

Vi tar tid til litt stillhet. Tid til å tenke gjennom – når takket du Gud sist? Eller noe du vet du har takket for. Deretter blir det anledning til å komme fram til lesepulten og kort si hva du har takket Gud for, hvis noen kan tenke seg det.

----- **1½ minutt stillhet (organisten spiller rolig musikk)** -----

----- **Tid for vitnesbyrd** -----

Vi har alle noe å lære av vitnesbyrdene om takk. Takken er selvfølgelighetens motpol. Det er alltid en fare for å ta liv og helse som en selvfølge, det samme gjelder gode familieforhold og vennskap, økonomi og hverdagens små og store saker. Som kristne skal vi ikke leve som om Gud ikke var til. Det er en god kristen skikk å be bordbønn og be kveldsbønn. Bønnen og takken til Gud frigjør krefter i deg og meg og gjør noe med hvor vi har vårt fokus i livet. Det er tross alt en som har omsorg. Det er en som har sonet vår synd og åpnet veien til himmelen. Jeg tror mange opplever at takken legger dimensjoner til livet som man ikke ante var mulig. Uansett om mørke skyer skygger for sola, så finnes det alltid noe å takke for, livet og frelsen.

Bibelen inneholder mange oppfordringer til å takke Gud. Hør bare fra dagens episteltekst: "Takk Gud under alle forhold! For dette er Guds vilje med dere i

Kristus Jesus." 1Tess 5,18. Og Paulus skriver i første brevet til Timoteus: "Nå formaner jeg dere framfor alt å bære fram bønner og påkallelse, forbønner og takk for alle mennesker." 1Tim 2,1. Det lille ordet takk kan virke så ubetydelig for den som har alt. Andre lengter av hele seg, kanskje i mange år etter en dag å endelig kunne si takk for det som ligger på hjertet.

Jeg har tenkt over hva som er likheter og forskjeller mellom dem som ikke kaller seg kristne og troende kristne. Av forskjeller kan nok nevnes flere, men så har jeg tenkt på nettopp møtet mellom disse ti spedalske og Jesus. Skal tro om ikke alle disse ti hadde lengtet i årevis etter å bli friske. Kanskje hadde de i perioder resignert og blitt mismodige. Utsiktene var ikke gode for dem som var spedalske. For mange av dem ble utseende forvandlet til det ugjenkjennelige som følge av leprabakterien og infeksjoner. De måtte leve isolert, borte fra friske mennesker i savn av familie og venner, for spedalskhet var smittsomt.

Alle disse ti spedalske ba til Jesus om hjelp; det vil si de ropte, fordi de måtte holde avstand til folk de møtte. All erfaring viser at folk også i dag ber til Gud om hjelp når krisen kommer, når en blir syk, når ulykke rammer noen av ens nærmeste, eller verden raser sammen. For mange er det siste utvei å be. Så lenge alt går bra, synes de å klare seg så godt på egen hånd og glemmer Gud. Ibsen har satt ord på dette fenomenet med disse ordene i forbindelse med scenen fra stormen og skipsforliset i teaterstykket Per Gynt: "I slikt et vær får du bønner, Gud." Er krisen stor nok ber så godt som alle, om de så aldri i sitt liv har bedt en bønn.

Bønnen er som vi vet ingen trylleformular. Vi kan ikke med hjelp av bestemte metoder og former for bønn tvinge Gud. Det hender Gud griper inn nettopp sånn som vi ønsker, men det skjer ikke alltid slik. Det hender folk forliser. Mange spørsmål står da igjen ubesvart. Det betyr ikke at Gud ikke hører bønn. Det betyr ikke at Gud ikke har omsorg. Det betyr ikke at Gud ikke svarer. Kanskje svaret er vanskelig å ta imot der og da. Kanskje svaret kommer først senere. Det står skrevet: "Den som tror, har ingen hast." Jes 28,16. Men det er ikke alltid lett å vente. Det er ikke alltid lett å slå seg til ro med at oppfyllelsen i noen tilfeller først komme på den andre siden av død og grav, når andre regner det som altfor sent. Det er ikke alltid lett å finne mening når svaret drøyer. Det hender vi som kristne må "tro i mørket" (Jfr. NoS. 733), tro på tross av det vi ikke forstår og alt som raser sammen. Troen setter oss i bevegelse mot Jesus.

Den ene kom tilbake til Jesus, men det er ikke sikkert at troen var spesielt sterk. Det kan godt være han iblant tvilte og kjente troen svak. Det vet vi ikke noe om. Det står heller ingen ting om andre gode egenskaper med denne mannen. Han var til og med en samaritan, en som ikke var regnet med til det gode selskapet. Men legg merke til en ting i bibelfortellingen, denne mannen gikk til Jesus med sin takk, og han fikk gå hjem til sitt hus med en åpen himmel over sitt liv. "Din tro har frelst deg," sa Jesus. Troen førte ham til Jesus for å si takk, og da var det

tro nok. Alle ti ble friske og fikk trolig mange gode leveår. Denne ene fikk borgerrett i himmelen og en evighet sammen med Jesus og alle andre som tror.

Vi ser at tro og takk hører sammen. Det er vantroen som lar være å takke. Hva med alle disse som når livet røyner på ber i sin ytterste nød? Mange av dem får hjelp. Vi kan tross alt lese om det i avisene. "Flaks" står det som overskrift når noen var døden nær. Jo mer utsatt for ulykke, desto mer flaks har de hatt. Men hva slags takk er det? Er livet ikke mer enn tilfeldighetenes lunefulle spill? Iblant står det "englevakt". Da er i alle fall Gud innen horisonten.

Jeg har som sagt tenkt over hva som skiller kristne fra ikke kristne. Alle ber når livet røyner på, men det er den som tror som kommer tilbake til Jesus med takk. Så ser vi at takken er den store forskjellen. Det var ni mot én som ikke takket. Til alle tider tror jeg vi kan kjenne igjen det store flertallet i disse ordene fra Romerbrevet: "De kjente Gud, men likevel gav de ham ikke den ære og takk som Gud skal ha. Med sine tanker endte de i tomhet, og det ble mørkt i deres uforstandige hjerter." Rom 1,21. I noen fall tror jeg faktisk velstand og økonomisk trygghet har ført majoriteten av vårt folk inn i selvfølgelighetens dype søvn. Det sies at man har alt, men at det også er alt man har. Den egentlig fattige er vel den som aldri retter et takkens ord til Gud. Selvfølgelighet fyller tomrommet av en manglende takknemlighet.

Så tenker jeg; vi skulle helst fylle kirken med samaritaner. Det kan tenkes at nettopp dem som er nederst på rangstigen og har minst sosial status har lettest for å verdsette omsorg og vet å rette takken til Jesus. Jesus viste med sin rause holdning at menneskets verdi ikke var avhengig av stilling og stand, av evner eller familiebakgrunn. Jesus praktiserte likeverd for alle.

Jesus åpnet himmelen for samaritanen, den lite ansette, fremmede og utstøtte. Ordene fra Maria, Jesu mor, da hun i et profetisk klarlys sang i sin lovsang før Jesus ble født, passer så godt på hennes og Gud Faders sønn: "Han mettet de sultne med gode gaver, men sendte de rike tomhendte fra seg." Luk 1,53. Ord som minner oss i ydmykhet på at det vi har fått ta imot av himmelrikets gaver, det er av nåde.

Lovsangen og takken har bestandig fulgt menighetens gudstjeneste. I dag startet vi med lovsang, "Laudate, omnes gentes ... syng lovsang hele jorden", vi har gitt Gud ære, og vi skal fortsette med takk og bønn og lovsang. Måtte kirken fylles av slike som kommer tilbake gang på gang for å si Jesus takk og gi Gud ære.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.